

Dalarna har inte råd med fattigdom – styra och leda för jämlik hälsa

Slutrapport från ett lärprojekt i DalaLab

Datum 2024-05-10	Diarienummer RS 2024/1156	Ett samarbete mellan Hållbarhetsavdelningen, Regionstyrelsens förvaltning Agenda 2030-avdelningen Länsstyrelsen Dalarna

Innehåll

1	Lärprojektet Dalarna har inte råd med fattigdom - Styra och leda för jämlika livsvillkor	3
1.1	Bakgrund.....	3
2	Lärprojektets genomförande	5
3	Resultat	7
3.1	Inspel från dialoger kring att sätta mål och ta fram handlingsplan.....	7
3.2	Inspel från dialoger kring uppföljning och analys för att bilda grund till förslag till åtgärder.....	8
3.3	Inspel från dialoger kring konsekvensanalys, prioritering och beslut om budget	9
3.4	Navigera och hantera utveckling i komplexa system	9
4	Deltagarnas utvärdering av lärprojektet.....	10
5	Slutsats och diskussion.....	10
5.1	Lärprojektets fyr.....	10
5.2	Lärprojektet resultat – ett inspel till utredning om en samverkansstruktur till stöd för ett sammanhållet Dalarna	11

1 Lärprojektet Dalarna har inte råd med fattigdom - Styra och leda för jämlika livsvillkor

Som en av två lärprojektpiloter i DalaLab fokuserade lärprojektet *Dalarna har inte råd med fattigdom* på vad som krävs för att styra och leda för jämlika livsvillkor. Ojämlika livsvillkor och relativ fattigdom är betydande utmaningar för Dalarna där kraftsamling behövs, både regionalt och lokalt.

1.1 Bakgrund

Initiativet till lärprojektet var ett naturligt steg baserat på erfarenheterna från två, för Dalarna, betydelsefulla processer som har föregått utvecklingen av DalaLab. Den ena processen var Samling för social hållbarhet i Dalarna¹ 2016-2019 och den andra processen var Länsstyrelsens folkhälsouppdrag som inleddes under 2022.

Samling för social hållbarhet i Dalarna

Under 2016-2019 samlades strategier från regionen, länets kommuner, länsstyrelsen och högskolan kring temat styrning och ledning för god och jämlik hälsa i ett hållbart Dalarna. *Samling för social hållbarhet i Dalarna* var delvis en parallell process till Nationella kommissionen för jämlik hälsa och dess betänkanden² inför regeringens proposition *God och jämlik hälsa – en utvecklad folkhälsopolitik*, Prop.2017/18:249.

Samlingen hade flera syften, dels att lyfta, sprida och förankra kunskap kring innebörden av jämlik hälsa och varför god och jämlik hälsa bör vara ett centralt mål för varje samhälle som önskar framgång, dels att vara ett stöd för de kommuner som satt upp mål som rör social hållbarhet, jämlika livsvillkor eller jämlik hälsa och beskriva möjliga åtgärder och ansatser i det arbetet och dels förbereda dåvarande Landstinget Dalarna på det regionala utvecklingsuppdraget och leverera ett kunskapsunderlag till framtagandet av en ny regional utvecklingsstrategi där även de sociala hållbarhetsaspekterna är en central del.

Samlingens processer hade fokus på vad ett systematiskt arbete för jämlik hälsa skulle innebära och konstaterade att ett sådant arbete sker efter två huvudsakliga principer.

Den ena principen för ett systematiskt arbete för jämlik hälsa handlar om åtgärder som är riktade direkt mot centrala livsområden. Det är åtgärder som kan bidra till mer jämlika villkor och möjligheter för människor i olika sociala positioner i det tidiga livet, i skolan, i arbetslivet, inkomster etc. I Samlingens avrapportering beskrevs ett 30-tal åtgärdsområden där Dalarnas kommuner och Region Dalarna var för sig eller tillsammans kan agera för att bryta utvecklingen med vidgade klyftor vad gäller människors livsvillkor och hälsa i Dalarna och Sverige.

Den andra principen för ett systematiskt arbete för jämlik hälsa handlar om åtgärder som indirekt kan påverka jämlik hälsa via en bättre fungerande

¹ <https://www.regiondalarna.se/om-oss/hallbar-utveckling/social-hallbarhet/samling-for-social-hallbarhet/>

² <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/04/prop.-201718249>

infrastruktur för strategisk styrning och uppföljning av det tvärsektoriella arbetet för mer jämlik hälsa. Denna andra form av åtgärder är också temat för Samlingens slutrapport.

Samlingens kunskapsmobilisering kring området *Jämlik hälsa* var värdefullt för de kommuner som deltog, särskilt för de som hade parallella utvecklingsprocesser av liknande karaktär på hemmaplan. Även från de flesta av Dalarnas kommundirektörer uttrycktes ett önskemål om ett fortsatt gemensamt arbete med att främja arbetet för jämlik hälsa både genom att belysa kunskapsläget och ta fram underlag till stöd för beslut om val av åtgärder.

Hit hörde även att fortsätta utveckla formerna för att mäta och analysera situationen i länet när det gäller befolkningens hälsoutveckling samt fördelningen och utvecklingen av hälsans bestämningsfaktorer.

Mot denna bakgrund tillsammans med Samlingens slutsatser och delresultat tog Samlingen fram två huvudsakliga rekommendationer till de ingående parterna Region Dalarna, Länsstyrelsen Dalarna, Högskolan Dalarna samt Dalarnas kommuner varav den första rekommendationen lyder:

1. En regional samverkansstruktur till stöd för det lokala tvärsektoriella arbetet för god och jämlik hälsa i ett hållbart Dalarna

Region Dalarna och Länsstyrelsen Dalarna bör

- ta ett gemensamt initiativ till att forma en regional samverkansstruktur till stöd för det lokala tvärsektoriella arbetet för god och jämlik hälsa i ett hållbart Dalarna. En sådan regional stödfunktion bör tas fram i ett brett utvecklingsarbete under gemensamt ansvar av Region Dalarna och Länsstyrelsen i Dalarna. Det långsiktiga målet är att i Dalarna skapa optimala förutsättningar för genomförandet av svensk folkhälsopolitik och dess potential att vara en del i förverkligandet av Agenda 2030.

Länsdialogen under länsstyrelsens folkhälsoupdrag

Våren 2022 gav regeringen ett uppdrag till landets länsstyrelser att stödja den regionala implementeringen av den nationella folkhälsopolitiken. Uppdraget hade föregåtts av ett pilotarbete hos länsstyrelserna i Västerbottens och Stockholms län. I uppdraget tillfördes länsstyrelserna resurser dels för en halvtidstjänst folkhälsostrateg, dels för genomförande av processer, workshops etc.

Folkhälsostrategen hos Länsstyrelsen i Dalarna genomförde stora delar av sitt uppdrag i nära samarbete med Region Dalarnas funktion för social hållbarhet.

Maj 2023 hölls en länsdialog för att identifiera styrkor, svagheter, möjligheter och hinder för folkhälso- och rättighetsarbetet på lokal och regional nivå samt att ta fram en aktörskarta över vilka aktörer som idag är en del av arbetet och vilka som saknas.

Slutsatserna från länsdialogen handlade om:

- Stärkt ledarskap och långsiktighet i folkhälso- och rättighetsarbetet
→ Ökad kunskap och prioritet för frågorna genom utbildning för politiker och ledningsfunktioner. Beslutsfattarna behöver ge mandat för långsiktigt främjande och förebyggande arbete.

→ Använd engagerade politiker/ledningarna som goda exempel och ambassadörer för att inspirera, utmana och trigga fler.

- Utmana stuprörskulturen.

→ Lyft fram vad olika politik- och verksamhetsområden har att vinna på att bredda sitt tänk och delta i ett större helhetsarbete. Inkludera vinster för befolkning, verksamheter och ekonomi.

- Utvecklade samverkansstrukturer både lokalt och regionalt och tillräckligt med personella resurser med rätt kompetens sågs som avgörande för att rättighets- och folkhälsoarbetet i Dalarna ska kunna utvecklas.

→ Skapa infrastruktur på regional nivå för frågorna på flera nivåer, från systemledning för beslutsfattare till strategiska nätverk och erfarenhetsutbyte mellan verksamheter.

→ Säkerställ att det finns ett tydligt syfte med nätverk och samverkansgrupper.

→ Utgå från vad kommunerna har att vinna på att delta i en regional samverkan när regionala aktörer bjuder in. Vilka lokala problem kan lösas, vilka lokala mål kan uppnås?

- Civilsamhälle och näringsliv behöver involveras mer i arbetet. Här finns kunskaperna om målgrupper samt engagemang och resurser att mobilisera ett lokalsamhälle och göra skillnad.

→ Bjud in civilsamhälle och näringsliv till samverkan och var lyhörda för deras kunskaper och förslag.

- Ta tillvarata gemensamma planer och data som argument och underlag för prioritering och uppföljning.

→ Använd data från Region Dalarna och olika myndigheter för att motivera ett förändringsarbete, prioritera rätt och följ utvecklingen.

→ Använd folkhälsopolitikens fokusområden som hjälp att sortera och prioritera.

2 Lärprojektets genomförande

Lärprojektets fokus låg på att utforska gemensamma utmaningar, hitta sätt att ta sig an dessa samt identifiera behov av stöd för styrning och ledning som saknas idag. Lärprojektet genomfördes i en anda av "Vi lär av varandra och vi lär av andra"

Lärprojektets primära syfte

- Erfarenhetsutbyte, stöd och lärande mellan deltagarna för ökad samsyn om gemensamma utmaningar och utvecklingsmöjligheter kring styrning och ledning för jämlika livsvillkor
 - Ökad kunskap om skillnader i livsvillkor i Dalarnas kommuner, orsaker och konsekvenser för samhället, vilka krav det ställer på samhällsstyrningen och hur dessa kan mötas.
-

- Nya tag i bygget av en samordnad stödstruktur för det lokala tvärsektoriella arbetet för jämlika livsvillkor.

Lärprojektets sekundära syfte

Lärprojektets slutrapportering skall föras till Regionstyrelsens uppdrag till Planeringsenheten att utreda hur mänskliga rättigheter kan integreras i styrning och ledning, utifrån den politiska styrningen samt gällande lagstiftning. Utredningen innefattar hur stödprocessen kan utformas med särskilt fokus på en samverkanstruktur till stöd för det lokala tvärsektoriella arbetet för ett sammanhållet Dalarna.

Lärprojektets målgrupp och metod

Lärprojektets målgrupp var kommunala och regionala tjänstepersoner som arbetar på strategisk nivå med social hållbarhet/folkhälsa. Kommunerna gavs möjlighet att delta med flera personer per kommun.

Deltagandet i lärojektet skedde dels från sju av länets kommuner, Orsa, Älvdalen, Ludvika, Malung-Sälen, Borlänge, Säter och Mora, dels från länsstyrelsen samt från Regionala utvecklingsförvaltningen och Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Förutom projektledningen bestående av 2 från Regionstyrelsens förvaltning samt länsstyrelsens folkhälsostateg deltog 15 personer

Lärprojektet genomfördes som en serie av fem workshops där innehållet bestämdes av deltagarna vid den första inledande arbetsträffen som hade planerats av Region Dalarnas funktion för social hållbarhet samt länsstyrelsens folkhälsostateg som också var de som ansvarade för projektledningen.

De fem arbetsträffarna hade följande innehåll:

Träff 1: Bakgrund till lärojektet. Jämlikhetsutmaningar för Dalarna samt planering av resterande arbetsträffar.

Träff 2: Deltagarna önskar att finna en "gemensam linje" i stödet till styrning och ledning för god och jämlik hälsa. Workshop genomfördes upplagd kring att hantera det komplexa. Vad är enkelt, komplicerat och komplext i våra uppdrag? Genomgång av fem strategier för att driva utveckling i komplexa system, fritt efter Palmberg Broryd³. Process hölls för att söka lärojektets "fyr", vad är den "gemensamma linjen" i stödet till styrning och ledning för god och jämlik hälsa?

Träff 3: Temat för träffen var analys och uppföljning och dess betydelse för styrning och ledning. Arbetsmaterial för den nya digitala Folkhälsorapport Dalarna presenterades och synpunkter inhämtades. Deltagarna gavs tillfälle för öppen frågestund med Peter Möller från Regionala utvecklingsförvaltningen. Process hölls kring utmaningar inklusive behov av stöd i styr- och ledningscykeln när det kommer till sådant som Planering och genomförande, Analys och förslag till åtgärder samt Prioriteringar och beslut.

Träff 4: Deltagande kommuner presenterade goda exempel på tvärsektoriella arbetsprocesser i de egna kommunerna med tillfälle för dialog och reflektion. Därtill presenterades brottsförebyggande föräldraskapsstöd och arbetet i Finsam.

³ Palmberg Broryd (2021), Komplexitet: enklare navigerat, bättre hanterat - så driver du utveckling i komplexa system

Kort process hölls om förhoppningar och farhågor kring samverkan med civilsamhället?

Träff 5: Hur vill vi jobba tillsammans framöver? Hur kan vi stärka arbetet för social hållbarhet i Dalarna? Nätverk? Ett tidigt arbetsmaterial (del i MR-utredning) med skiss på en möjlig samverkansstruktur till stöd för det lokala tvärsektoriella arbetet för god och jämlik hälsa i ett hållbart Dalarna presenterades varefter processer hölls kring samverkansstrukturens olika komponenter. Processen kring läroprojektets fyr – den gemensamma linjen för stödet till styrning och ledning för jämlik hälsa – slutfördes.

3 Resultat

Resultatet från läroprojektet skall ses som inspel från arbetsgruppen till arbetet med att utveckla den samverkansstruktur som nämns i utredningsuppdraget här ovan. En samverkansstruktur som ska vara till stöd för det lokala tvärsektoriella arbetet för god och jämlik hälsa i ett hållbart Dalarna såsom det beskrivits såväl i Samlingens första rekommendation som i länsdialogen som genomfördes i länsstyrelsens folkhälsoupdrag.

3.1 Inspel från dialoger kring att sätta mål och ta fram handlingsplan

Ambition: Viktigt att sätta realistiska mål, enkla att tolka och att enas kring på en hög styr- och ledningsnivå samt mellan strategiska och operativa funktioner.

Viktigt att ha gemensam förståelse för problemet, det är en förutsättning för samverkan och bildar grund för en handlingsplan som kan skapa mening och känsla av delaktighet i hela organisationen.

Utveckla samverkansstruktur inom och mellan organisationer

Utmaningar: Visioner om ett hållbart samhälle, jämlik hälsa, ett jämlikt Dalarna är stora komplexa frågor som berör hela styrningen och ledningsstrukturen – allt från vision till konkreta delar i kommunen som arbetar med det. Ofta saknas dock tydlig uppdragsbeskrivning. Var finns pengar och resurser? Budget är lagd i nämnder medan visionen träffar alla.

Komplexa frågor berör flera nämnder, budgetutmaning och resursutmaning. Många olika perspektiv leder gärna till perspektivträngsel, flera verksamheter berörs samtidigt. Hur hittar vi samverkansstrukturer? Organisationsstruktur (tvärstruktur). Det finns redan andra bearbetade, prioriterade och pågående processer i organisationen som man måste ta hänsyn till. Hur kan vi fokusera på ett bra sätt?

Lättare i områden som är lagstyrda som t.ex. brott. Folkhälsa är inte lagstyrd. Då blir det svårare att kunna lobba för folkhälsoarbetet i verksamheterna eftersom man inte kan luta sig mot lagen. Prioritering från olika delar i kommun

Kartläggning är en utmaning för oss. Dock ser vi att dataunderlaget blir bättre och bättre med tiden.

Behov av stöd: Vi behöver utmana och självgranska oss för att hitta lösningar, tänka utanför boxen. Tänka utanför ramarna i linjeverksamheten för att hitta broarna mellan förvaltningar. Vem ska tänka utanför boxen? Är det cheferna, strategerna eller vem?

Under pandemin hade vi stor förmåga att tänka utanför ramarna, hur kom det sig? Stab var verkningsfullt under pandemin och tillsatte resurser i allt från pengar till individer. Alla har samma lägesbild och överens om den gemensamma utmaningen

Vikten av meningsfullhet är stor, viktigt hitta vägar för mening. Ett stöd i olika sätt att hantera komplexa frågeställningar.

Kartläggning. Nulägesanalys, data och statistik samt lagstöd. En utmaning är varför det ser ut som det gör, analysen saknas ibland. Att förstå problemet, en god analys är grunden till samverkan. Data behövs men analysen är så viktig och sätter igång samverkansprocesser. Data, hur används och i vilken utsträckning används det. Hur ska vi prioritera och vilken skärning väljer vi att visa upp?

Göra tillgängligt, målgruppsanpassa är viktigt. Omsätta analys i rätt gruppdiskussioner för att få besluten i rätt riktning. Att vara "tusenkonstnär". Hitta mening/vilja att lösa/hantera vägar till lösning

Det finns data men i HLV saknas vissa år, flerårsmedelvärden osv. datan i Kolada säger inget som statistisk signifikans, datan är på en övergripande nivå och vad säger den?

Det finns två ben, det ena är känslan: grad av angelägenhet och det andra är: databenet.

Regionala kontra lokala data. Utmaningarna är ofta detsamma.

3.2 Inspel från dialoger kring uppföljning och analys för att bilda grund till förslag till åtgärder

Ambition: Fokusera på effekter i uppföljningen, inte prestationer. Låt den egna verksamheten bli en källa till kunskap av olika slag. Relatera den egna verksamheten till den större samhällsutmaningen och till andra verksamheter. Hitta mening/vilja att lösa/hantera vägar till lösning. Finns beprövad erfarenhet eller forskning kring åtgärder mot problemet och mot bakomliggande orsaker? Arbeta faktabaserat.

Utmaningar: Utmaningarna finns på flera nivåer, hur får vi handling och inte bara en rapport. Sektorsövergripande faktorer ska in på en "högre nivå". Relationer och samverkan saknas. Örat mot rälsen, verksamhetsnära – första linje.

Det blir ganska vanligt att man jobbar med symptom istället för orsak-samband. Svårt att hitta evidensbaserade kunskapsunderlag.

Är arbets sättet organiserat och systematiskt? På vilket sätt följer vi upp – hur ser stödformaliam ut? Tidsplan hänger inte ihop med budgetprocess och planverksamhet

Hur ska vi få med de tvärssektoriella frågorna i styrkedjan?

Svårt att välja rätt vinkel. Ska man satsa på åtgärder riktade mot grupper, individer eller allmänhet?

Tiden, att det blir av.

Delaktighet. Leverera data. Mandat

Behov av stöd: Möta behov utifrån matchning och saker som underlättar "vardagsarbetet".

Forum för samverkan med verksamheterna (Ludvikas metod). Att ha örat mot rälser och lyssna på verksamheterna för att hitta samarbete mellan den strategiska och den operativa delen. Satsa på samtal och relationer. Relationsbaserat arbetssätt, att utgå från mottagarens verklighet. Inled mötet med laget runt – hur har ni det? Strategisk och operativ nivå möte och får en gemensam bild.

Krävs beslut på hög nivå att arbetet ska prioriteras

3.3 Inspel från dialoger kring konsekvensanalys, prioritering och beslut om budget

Ambition: Fokusera på att organisationen blir duktig på att hitta det som verkligen gör skillnad, gör konsekvensanalyser och få upp förmågan över vad som ska prioriteras.

Arbeta med hälsoekonomi – sätt krona på effekterna, välfärdsbokslut, socialt investeringsperspektiv.

Utmaningar: Vårt arbete är svårt att prioritera utanför valsystemets logik. Verksamhet prioriteras bara inom den ramen.

Det görs ingen konsekvensanalys. Vi behöver ha programmet skrivet i text, inbyggt i ledningssystemet så att man gör konsekvensanalysen i tid och inte för sent. Avsätt tid och resurser.

Viktigt att kunna prioritera. Att våga att prioritera. Ett arbetssätt är att involvera verksamheterna i prioriteringen. Ta hänsyn till tajmingen, är det rätt tid att lyfta upp saker i olika sammanhäng?

Modig och våga prioritera utifrån de förutsättningar som finns och timingen är viktig.

Realistiska mål. Att ha realistiska och verklighetsnära mål.

Behov av stöd: Kunskap, hjälp och stöd i hur man gör konsekvensanalyser på ett bra sätt

Hjälp med prioritering. Modeller för att prioritera.

Hur sätter vi upp realistiska mål som är enkla att tolka?

Hälsoekonomi – sätta krona på effekterna. Välfärdsbokslut. Sociala investeringsfonder.

3.4 Navigera och hantera utveckling i komplexa system

Processen kring de fem strategierna för att navigera och hantera utveckling i komplexa system⁴ gav ytterligare underlag till en gemensam linje i att stödja styrning och ledning av det tvärsektoriella arbetet för god och jämlik hälsa i ett hållbart Dalarna. De fem strategierna kunde sammanfattas enligt följande:

⁴ Palmberg Broryd (2021), Komplexitet: enklare navigerat, bättre hanterat - så driver du utveckling i komplexa system

Du måste vilja något - Sätt gemensamt mål som är attraktivt för de som deltar. Kom överens om enkla regler så att alla kan kunna röra sig åt samma håll.

Leta efter fler perspektiv istället för trygghet - Olikheter är en förutsättning för innovation. Träna på att lyssna och förstå andras åsikter.

Den som testat mest vinner - Utforska det okända tillsammans med andra. Skicka ut små och stora expeditioner. Agera i osäkerhet – lämna komfortzonen.

Börja jobba med de som vill - Hitta de som är redo för förändring. För ihop det som fungerar och de som agerar trots att frågorna är fler än svaren.

Hur vet vi om vi är på väg åt rätt håll? – Välj resultatindikatorer. Håll uppföljningen enkel. Titta på data och reflektera tillsammans med andra – använd uppföljningen som källa till samverkan.

4 Deltagarnas utvärdering av lärprojektet

De 15 deltagarna från sju kommuner samt Region Dalarna och länsstyrelsen uttrycker över lag hög uppskattning av sitt deltagande i lärprojektet i de utvärderingsformulär som använts efter varje arbetsträff. Det gäller särskilt nya/fördjupade kontakter och nya kunskaper. "Roligt, trevligt och lärorikt."

Även själva upplägget av lärprojektet uppskattas med sitt fokus på nätverkande och samskapande. "Det är inte alltid ny kunskap som behövs, även viktigt att få stöta och blöta såsom vi fått göra". "Mycket bra upplägg med korta diskussioner med info mellan". "Bra samtal, öppenhet och högt i tak". "Värdefullt att arbeta utifrån det befintliga, en viktig insikt har varit att alla har samma/likadana utmaningar." "Bra att utbyta konkreta exempel från respektive org". "Bra med möjlighet att fördjupa oss inom statistik/analys, inte minst tillsammans med Peter Möller."

Inför framtiden uttrycks önskemål om fortsättning på något sätt och att "fler kommuner förstod vikten av att vara med". Det finns ett behov av att skapa en gemensam plattform att jobba vidare ifrån med de frågor som lärprojektet hanterat. Bra med ambitionen att skapa en gemensam kunskaps- och samverkansplattform såsom den nämnda MR-utredningen avser presentera förslag på.

Lärprojektets deltagare ställer sig bakom det samlade budskapet i den gemensamma Fyren (se nedan) om hur vi i Dalarna bör ta oss an och stödja det tvärssektoriella arbetet för samhällsliga förutsättningar för god och jämlik hälsa i ett hållbart Dalarna.

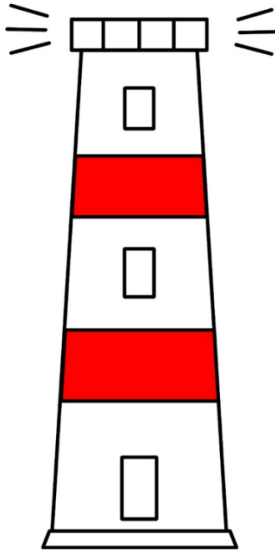
5 Slutsats och diskussion

Lärprojektets syfte har i princip varit att söka en gemensam linje i hur stödet till styrning och ledning för god och jämlik hälsa ska genomföras. Under lärprojektets process har en sådan gemensam linje eller "fyr" för strategier och stödfunktioner hos Dalarnas kommuner, Region Dalarna och Länsstyrelsen i Dalarna formulerats steg för steg.

5.1 Lärprojektets fyr

Från lärprojektets deltagares sida utgör den slutliga formuleringen kring denna gemensamma linje en "fyr" för vad lärprojektets deltagare vill uppnå när det gäller

stödet till styrning och ledning av det tvärsektoriella arbetet för samhällliga förutsättningar för god och jämlik hälsa i ett hållbart Dalarna.

Arbetet (stödet till beslutsfattare) ska ske professionellt och långsiktigt för en systematisk spridning och användning av kunskap om

- befolkningens livsvillkor, avgörande faktorer och hur de skiljer sig åt mellan olika delar av befolkningen – **samlar data, gör analyser**
- varför dessa skillnader måste minska – **kunskap om hur ojämlika livsvillkor skadar Dalarnas utvecklingskraft**
- att dessa faktorer återfinns i hela samhället, i alla sektorer och på alla nivåer – **motiv och kunskap för samverkan**
- hur dessa faktorer kan påverkas – **kunskap om vilka åtgärder som fungerar och hur man får dem att fungera**

På detta sätt arbetar kommuner, region och länsstyrelse för ett Dalarna där alla är trygga, finner livskvalitet och känner sig inkluderade.

Lärprojektets fyr – det som lärprojektets deltagare vill uppnå när det gäller stödet till styrning och ledning av det tvärsektoriella arbetet för samhällliga förutsättningar för god och jämlik hälsa i ett hållbart Dalarna.

5.2 Lärprojektet resultat blir ett inspel till utredning om en samverkansstruktur till stöd för ett sammanhållet Dalarna

Lärprojektet *Dalarna har inte råd med fattigdom - Styra och leda för jämlika livsvillkor* har genomförts som en pilot i utvecklingen av lärprojekt som metod i DalaLab. Deltagandet i projektet har byggt på frivillighet. Temat har varit angeläget för deltagande organisationer. Detta i kombination med ett öppet och agilt arbetssätt baserat på deltagarnas delaktighet i planeringen har medfört ökad samsyn i gruppen om vilka krav som ställs på samhällsstyrningen och hur dessa kan mötas. Därmed har också lärprojektets huvudsyfte uppnåtts, det vill säga att de principiella behoven av stöd till styrning och ledning för god och jämlik hälsa i ett hållbart Dalarna har identifierats.

Lärprojektets resultat kan därmed läggas till den pågående utredningen hos Planeringsenheten om hur mänskliga rättigheter kan integreras i styrning och ledning, utifrån den politiska styrningen samt gällande lagstiftning. Utredningen innefattar hur stödprocessen kan utformas med särskilt fokus på en samverkanstruktur till stöd för det lokala tvärsektoriella arbetet för ett sammanhållet Dalarna. I utredningen läggs ett särskilt ansvar på Region Dalarna och Länsstyrelsen i Dalarna för samverkansstrukturens utformning, utveckling och upprätthållande.